

Goede Vrijdag in Witharen

15 april 2022, 10.00 uur

Organist: dhr. Frans Dijkstra

Voorganger: ds. Hans Baart

Stilte

Welkom

Eerste woorden (naar Jes.53:4-5)

- V Hij was het die onze ziekten droeg,
die ons lijden op zich nam.
Wij echter zagen hem als een verstoteling,
door God geslagen en vernederd.
Om onze zonden werd hij doorboord,
om onze wandaden gebroken.
- G **Voor ons welzijn werd hij getuchtigd,
zijn striemen brachten ons genezing.**

Bemoediging (naar Ps.124:8)

- V Onze hulp blijft
de Naam van de Heer
- G **die hemel en aarde gemaakt heeft.**

Gebed

Lied 562: 1 'Ik wil mij gaan vertroosten'

Getsemane

Lukas 22³⁹Hij vertrok en ging volgens zijn gewoonte naar de Olijfberg. De leerlingen volgden hem. ⁴⁰Toen hij daar was aangekomen, zei hij tegen hen: 'Bid dat jullie niet in beproeving komen.'⁴¹En hij liep bij hen weg, tot ongeveer een steenworp ver, en knielde daarna neer om te bidden. Hij bad: ⁴²Vader, als u het wilt, neem dan deze beker van mij weg. Maar laat niet wat ik wil, maar wat u wilt gebeuren.'⁴³Uit de hemel verscheen hem een engel om hem kracht te geven. ⁴⁴Hij werd overvallen door doodsangst, maar bleef bidden; zijn zweet viel in grote druppels als bloed op de grond. ⁴⁵Toen hij na zijn gebed opstond en terugliep naar de leerlingen, zag hij dat ze van verdriet in slaap waren gevallen, ⁴⁶en hij zei tegen hen: 'Waarom slapen jullie? Sta op en bid dat jullie niet in beproeving komen.'

*Lied 571 (<https://www.youtube.com/watch?v=DFZWolH47pU> als mp3; tekst van het lied ZONDER NOTEN graag op de beamer)

Bede

- V Heer, onze God,
We bidden U,
zoveel mensen *dichtbij*
die zich alleen voelen,
vergeten en aan hun lot overgelaten,
in hun ouderdom,
zonder hun werk,
met hun ziekte of vanwege hun armoede.
zoveel mensen *ver weg*,
die er alleen voor staan
in de oorlog,
in de rampspoed,
in onmenselijke fabrieken
aan het werk voor ons.
En wij?
Waar waren wij?

**G Heer, vergeef ons onze schuld,
en neem ons mee naar het nieuwe leven.
AMEN**

Doven kaars 1

Gevangen

⁴⁷Terwijl hij nog sprak, kwam er opeens een horde mensen aan. Voorop liep de man die Judas heette, een van de twaalf; hij ging naar Jezus toe om hem te kussen. ⁴⁸Maar Jezus zei tegen hem: 'Judas, lever je de Mensenzoon uit met een kus?' ⁴⁹Toen degenen die bij hem stonden zagen wat er ging gebeuren, vroegen ze: 'Heer, zullen we er met het zwaard op los slaan?' ⁵⁰En een van hen sloeg in op de dienaar van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af. ⁵¹Maar Jezus zei: 'Houd daarmee op. Zo is het genoeg!' Hij raakte het oor aan en genas de man. ⁵²Tegen de hogepriesters en tempelwachters en de oudsten van het volk die op hem afgekomen waren, zei hij: 'Als tegen een misdadiger bent u uitgetrokken met zwaarden en knuppels? ⁵³Dagelijks was ik bij u in de tempel, en toen hebt u geen vinger naar me uitgestoken, maar dit is uw uur, het uur van de macht van de duisternis.'

*Lied 587: 1 'Licht voor de wereld'

Bede

V Heer, onze God,
verraden door wie van Hem hield.
We bidden U,
waar liefde dreigt te wijken
en andere krachten sterk worden –
bederf van het beste
wordt zomaar het slechtste.
En wij?
Wat doen wij?

**G Heer, vergeef ons onze schuld,
en neem ons mee naar het nieuwe leven.
AMEN**

Doven kaars 2

Verloochend

⁵⁴Ze grepen hem vast en voerden hem weg, en brachten hem naar het huis van de hogepriester. Petrus volgde hen op een afstand. ⁵⁵Ze staken een vuur aan midden op de binnenplaats en gingen eromheen zitten; Petrus voegde zich bij hen. ⁵⁶Een dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten, keek hem strak aan en zei: 'Die man hoorde er ook bij!' ⁵⁷Maar hij ontkende het: 'Ik ken hem niet eens!' ⁵⁸Even later merkte een ander hem op en zei: 'Jij bent ook een van hen!' Maar Petrus zei: 'Welnee man, helemaal niet.' ⁵⁹En ongeveer een uur later zei nog iemand met grote stelligheid: 'Ja zeker, die man was ook in zijn gezelschap, hij komt immers ook uit Galilea.' ⁶⁰Maar Petrus zei: 'Ik weet niet waar je het over hebt.' En op datzelfde moment, terwijl hij nog sprak, kraaide er een haan. ⁶¹De Heer draaide zich om en keek Petrus aan, en toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: 'Nog voor er vannacht een haan heeft gekraaid zul je mij driemaal verloochenen.' ⁶²Hij ging naar buiten en huilde bitter.

*Lied 649: 1 en 2 'O Heer, blijf toch niet vragen.'

Bede

V Heer, onze God,
we bidden U
om mensen die bang zijn,
onder druk van anderen
te bang om uit te komen voor hun mening;
wanneer verzet geboden is
te bang om een held te zijn;
wanneer het spannend wordt,
te bang om nabij te blijven;
wanneer het kwade gebeurt,
te bang om nog te geloven dat het goedkomt.

Het geweten knaagt.

En wij,
wat zijn wij?

G **Heer, vergeef ons onze schuld,
en neem ons mee naar het nieuwe leven.
AMEN**

Doven kaars 3

Het verhoor

⁶³De mannen die Jezus gevangenhielden, dreven de spot met hem en geselden hem. ⁶⁴Ze blinddoekten hem en zeiden: 'Profeteer nu maar, wie is het die je geslagen heeft?' ⁶⁵En ze zeiden nog tal van andere lasterlijke dingen tegen hem.

⁶⁶Toen het dag werd, kwam de raad van oudsten van het volk bijeen, hogepriesters zowel als schriftgeleerden, en ze leidden hem voor in hun raadszitting. ⁶⁷Ze zeiden: 'Als u de messias bent, zeg het ons dan.' Maar Jezus antwoordde: 'Als ik het u zeg, gelooft u mij toch niet. ⁶⁸En als ik een vraag stel, antwoordt u toch niet. ⁶⁹Maar vanaf nu zal de Mensenzoon gezeten zijn aan de rechterhand van de Almachtige.' ⁷⁰Toen zeiden allen: 'U bent dus de Zoon van God?' Hij antwoordde: 'U zegt dat ik het ben.' ⁷¹Ze zeiden: 'Waarvoor hebben we nog getuigenverklaringen nodig? We hebben het immers zelf uit zijn eigen mond gehoord!'

*Lied 558: 6 en 7 'Om het zwijgen, het geduld'

Bede

V Heer, onze God,
we bidden U,
om leugens die worden gesproken,
om waarheid die niet wordt gehoord,
om het wantrouwen dat mensen breekt,
om uw liefde, niet herkend.
En wij,
*wat zeggen wij,
wat horen wij?*

G **Heer, vergeef ons onze schuld,
en neem ons mee naar het nieuwe leven.
AMEN**

Doven kaars 4

Voor Pilatus

²³¹Ze stonden allen op en leidden hem voor aan Pilatus.

²Daar brachten ze de volgende beschuldigingen tegen hem in: 'We hebben vastgesteld dat deze man ons volk van het rechte pad afbrengt en de mensen ervan weerhoudt belastingen aan de keizer te betalen en dat hij van zichzelf zegt de messiaanse koning te zijn.' ³Pilatus vroeg hem: 'Bent u de koning van de Joden?' Jezus antwoordde: 'U zegt het.' ⁴Daarop zei Pilatus tegen de hogepriesters en de samengeschoolde menigte: 'Ik vind niets waaraan deze man schuldig is.' ⁵Maar ze bleven hardnekkig beweren: 'In heel Judea ruit hij met zijn onderricht het volk op, van Galilea tot hier!' ⁶Toen Pilatus dit hoorde, vroeg hij aan Jezus of hij uit Galilea kwam, ⁷en toen hij beseftte dat hij onder Herodes' gezag viel, stuurde hij hem naar Herodes, die op dat moment in Jeruzalem verbleef.

⁸Herodes was bijzonder blij toen hij Jezus zag, want hij wilde hem al heel lang ontmoeten omdat hij veel over hem gehoord had. Bovendien hoopte hij hem een wonder te zien doen. ⁹Hij ondervroeg hem uitvoerig, maar Jezus antwoordde hem niet één keer. ¹⁰De hogepriesters en de schriftgeleerden die erbij stonden, brachten zware beschuldigingen tegen hem in. ¹¹Hierop begonnen Herodes en zijn soldaten Jezus te honen, en ze dreven de spot met hem door hem een pronkgewaad om te hangen. Zo stuurde hij hem terug naar Pilatus. ¹²Op die dag werden Herodes en Pilatus vrienden, terwijl ze altijd elkaars vijanden waren geweest.

*Lied 587: 3 'Hemelse Koning, door God uitgekozen'

Bede

V Heer, onze God,
Herodes en Pilatus werden vrienden,
de vijand van een vijand wordt een vriend,

macht en leugen spannen samen
om neer te kijken op wie daarvoor niet buigt.
We bidden U
om mensen, op wie neergekeken wordt,
om wat ze zeggen,
om wat ze doen,
om wat ze dragen,
om hoe ze eruit zien,
om waar ze vandaan komen.
En wij,
waar staan wij?

G **Heer, vergeef ons onze schuld,
en neem ons mee naar het nieuwe leven.
AMEN**

Doven kaars 5

Barabbas

¹³Pilatus riep de hogepriesters en de leiders en het volk bij zich ¹⁴en zei tegen hen: 'U hebt die man voor mij gebracht als iemand die het volk van het rechte pad afbrengt, maar u weet dat ik hem, toen ik hem in uw bijzijn verhoorde, aan geen van de zaken waarvan u hem beticht schuldig heb bevonden. ¹⁵En Herodes evenmin, hij heeft hem immers naar ons teruggestuurd; hij heeft niets gedaan waarop de doodstraf staat. ¹⁶Dus zal ik hem vrijlaten, nadat ik hem heb laten geselen.' ¹⁸Maar ze begonnen met zijn allen luidkeels te schreeuwen: 'Weg met hem! Laat Barabbas vrij!' ¹⁹Deze laatste was gevangengezet wegens een oproer dat in de stad had plaatsgevonden en wegens moord. ²⁰Pilatus praatte opnieuw op hen in omdat hij Jezus wilde vrijlaten. ²¹Maar ze schreeuwden het uit: 'Kruisig hem, kruisig hem!' ²²Voor de derde maal zei hij tegen hen: 'Wat voor kwaad heeft die man dan gedaan? Ik heb niets gevonden waarvoor hij de doodstraf verdient. Dus zal ik hem vrijlaten, nadat ik hem heb laten geselen.'²³Maar ze bleven luidkeels eisen dat hij gekruisigd zou worden, en met hun geschreeuw wonnen ze het pleit: ²⁴Pilatus besloot hun eis in te willigen. ²⁵Hij liet de man gaan die wegens oproer en moord gevangen was gezet en om wiens vrijlating ze hadden gevraagd, en leverde Jezus uit aan hun willekeur.

*Lied/Psalm 22: 5 'Ik ben alleen als in een leeuwenkuil'

Bede

V Heer, onze God,
al die stemmen,
die schreeuwen,
als leeuwen,
die krijsen,
die eisen,
Hij moet hangen,
ons grootste goed.
Ze pikken het niet meer,
ze moeten Hem niet meer,
die te dichtbij kwam,
hun ongemakkelijke waarheid.
En wij,
wat roepen wij?

G **Heer, vergeef ons onze schuld,
en neem ons mee naar het nieuwe leven.
AMEN**

Doven kaars 6

Simon van Cyrene

²⁶Toen Jezus werd weggeleid, hielden de soldaten een zekere Simon van Cyrene aan, die net de stad binnenkwam. Ze legden het kruis op zijn rug en lieten het hem achter Jezus aan dragen. ²⁷Een grote volksmenigte volgde Jezus, evenals enkele vrouwen die zich op de borst sloegen en over hem weeklaagden. ²⁸Jezus keerde zich echter naar hen om en zei: 'Dochters van Jeruzalem, huil niet om mij. Huil liever om jezelf en je kinderen, ²⁹want weet, de tijd zal aanbreken dat men zal zeggen: "Gelukkig wie

onvruchtbaar is, gelukkig de moederschoot die niet gebaard heeft en de borst die geen kind heeft gezoogd.”³⁰Dan zullen de mensen tegen de bergen zeggen: “Val op ons neer!” en tegen de heuvels: “Bedek ons!”³¹Want als dit gebeurt met het jonge hout, wat zal het verdorde hout dan niet te wachten staan?’³²Samen met Jezus werden nog twee anderen, beiden misdadigers, weggeleid om terechtgesteld te worden.

*Lied ‘Via dolorosa’ <https://www.youtube.com/watch?v=irYED8FcxuE&list=PL908F49BFBED161F4&index=5>

Meditatie | ‘Heer, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen’

Doven kaars 7

Golgotha

³³Aangekomen bij de plek die de Schedelplaats heet, werd hij gekruisigd, samen met de twee misdadigers, de een rechts van hem, de ander links. ³⁴Jezus zei: ‘Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.’ De soldaten verdeelden zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen. ³⁵Het volk stond toe te kijken. De leiders hoorden hem en zeiden: ‘Anderen heeft hij gered; laat hij nu zichzelf redden als hij de messias van God is, zijn uitverkorene!’ ³⁶Ook de soldaten dreven de spot met hem, ze gingen voor hem staan en boden hem zure wijn aan, ³⁷terwijl ze zeiden: ‘Als je de koning van de Joden bent, red jezelf dan!’³⁸Boven hem was een opschrift aangebracht: ‘Dit is de koning van de Joden’.³⁹Een van de gekruisigde misdadigers zei spottend tegen hem: ‘Jij bent toch de messias? Red jezelf dan en ons erbij!’ ⁴⁰Maar de ander wees hem terecht met de woorden: ‘Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat?’⁴¹Wij hebben onze straf verdiend en worden beloond naar onze daden. Maar die man heeft niets onwettigs gedaan.’ ⁴²En hij zei: ‘Jezus, denk aan mij wanneer u in uw koninkrijk komt.’ ⁴³Jezus antwoordde: ‘Ik verzeker je: nog vandaag zul je met mij in het paradijs zijn.’

⁴⁴⁻⁴⁵Rond het middaguur werd het donker in het hele land doordat de zon verduisterde. De duisternis hield drie uur aan. Toen scheurde het voorhangsel van de tempel doormidden.

⁴⁶En Jezus riep met luide stem: ‘Vader, in uw handen leg ik mijn geest.’ Toen hij dat gezegd had, blies hij de laatste adem uit.

Lied 590: 1 ‘Nu valt de nacht’

Doven Paaskaars

Stilte

Luthers avondgebed

V Heer,

G **blijf bij ons,**

V want het is avond en de nacht zal komen.

G **Blijf bij ons en bij Uw ganse kerk,**

V aan de avond van de dag,

aan de avond van het leven,

aan de avond van de wereld.

G **Blijf bij ons**

V met uw genade en goedheid,

met uw troost en zegen,

met uw Woord en Sacrament.

G **Blijf bij ons,**

V wanneer over ons komt

de nacht van beproeving en van angst,

de nacht van twijfel en aanvechting,

de nacht van de strenge, bittere dood.

G **Blijf bij ons**

V in leven en in sterven,

in tijd en eeuwigheid.

G **Amen**

*Lied 'Gedenken wij dankbaar de daden des Heren': 2 en 4
(Huub Oosterhuis, ELB 285; *Tussentijds* 157; melodie 'Wilt heden nu treden')

2. Hoe hadden wij onze bestemming vernomen,
was Jezus de weg niet ten einde gegaan.
Wie zouden wij zijn, als Hij niet was gekomen
Om in zijn lichaam onze dood te doorstaan.

 4. Gij eerste der mensen, die weerloos en eenzaam
als graan in de aarde gestorven zijt,
Gij wordt ons brood, maak ons met U gemeenzaam,
van harte maak tot wederdienst ons bereid.
-

Zegenbede

- V Moge Christus, met zijn verwonde voeten,
meegaan op jouw weg;
moge Christus zijn verwonde handen
naar jou uitsteken;
moge Christus, met zijn verwonde hart,
jouw hart openen om lief te hebben.
- G **Amen, amen, amen**